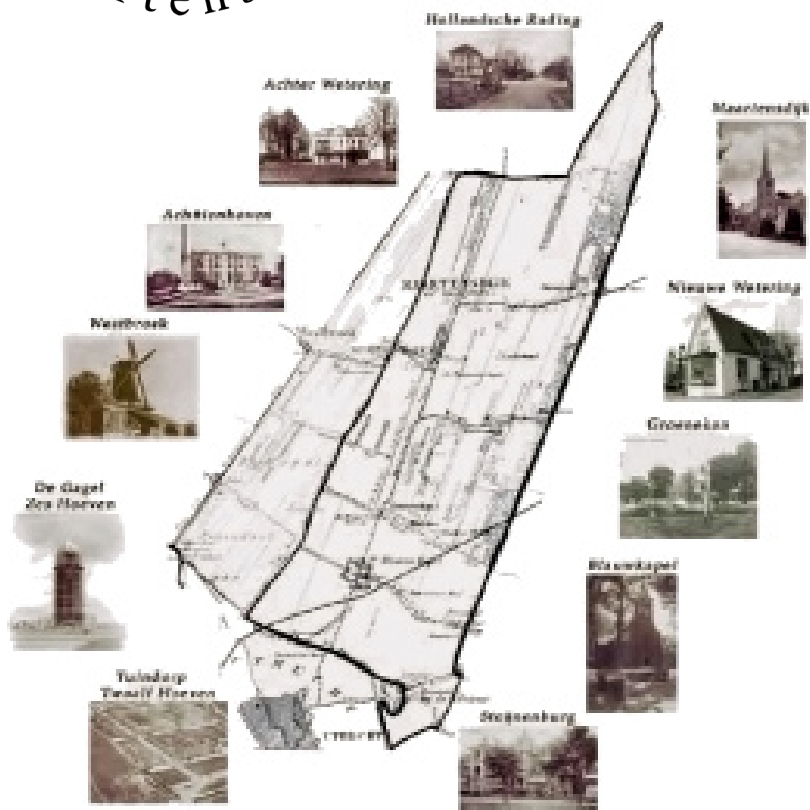

St. Maertens Nieuws

Beste leden voor u ligt de nieuwe nieuwsbrief dit keer met veel nieuws over ons jubileumjaar en over een interessante lezing over het waterschap en wat zij zoal doen om ons Noorderpark mooi te houden op 17 oktober a.s.. Dit is de laatste keer dat u de nieuwsbrief als papieren versie ontvangt. Het bestuur heeft dit besloten om de kosten voor de vereniging te drukken. Indien u toch liever de papieren versie blijft ontvangen kunt u dit bij ons melden. Dit kunt u doen via het e-mailadres van de vereniging of via onze waarnemend secretaris Ineke van Bommel. Het bestuur heeft van enkele leden bericht gehad dat zij de digitale nieuwsbrief niet ontvangen. Mocht dat bij u het geval zijn dan horen wij het graag. Maar het kan ook zijn dat onze mail in de spam- of ongewenste mail map terecht komt. Dus check ook die mappen!

Dit brengt mij meteen bij het punt dat wij nog steeds een vacature hebben voor secretaris. Het bestuur doet een klemmend beroep op u om zich te melden wanneer u denkt

van de voorzitter

iemand te kennen die deze functie op zich zou kunnen nemen of wanneer u dit zelf wilt doen. Voor het goed functioneren van de Historische Vereniging Maartensdijk is het van es-

sentieel belang dat wij over een secretaris beschikken.

Verder kan ik u melden dat de Historische Vereniging Maartensdijk ook dit jaar weer meedoet aan de Rabo Clubkas Campagne. Vorig jaar mochten wij via deze actie € 450,- ophalen. Het zou mooi zijn als dit resultaat dit jaar geëvenaard kan worden! Alleen leden van Rabobank Rijn en Heuvelrug kunnen aan deze actie deelnemen die van 25 oktober tot en met 3 november zal plaatsvinden. Tenslotte wens ik u veel leesplezier met deze nieuwsbrief.

Met vriendelijke groet, Gert-Jan Weierink, voorzitter H.V.M.

Van de programma commissie

Activiteiten najaar 2017

Op dinsdag 17 oktober a.s. wordt een lezing gehouden door Kirsty Blatter van Waternet.

Droge of natte voeten en het veranderende waterbeheer in de Gooi & Vechtstreek en het Noorderpark vroeger, heden en in de toekomst.

Vanuit de visie van Waternet zal het waterpeilbeheer worden toegelicht. Kirsty Blatter is werkzaam bij Waternet, het uitvoeringsorgaan van het Hoogheemraadschap “Amstel, Gooi en Vecht”.

Het Hoogheemraadschap vertegenwoordigd door Waternet, wijzigt haar strategie met betrekking tot het peilbeheer van het oppervlaktewater in onze regio. Door gewijzigd inzicht in het gedrag van de bodem in samenhang met het oppervlaktewater van het veenweidegebied wordt het peilbeheer aangepast. Tevens zijn de kosten van bemaling een onderwerp van aandacht dat steeds urgenter wordt.

Op deze avond zal Kirsty Blatter u tekst en uitleg geven in de complexe wereld van waterpeilbeheer en de nog veel moeilijker beslissingen die samenhangen met het houden van droge voeten, of juist natte voeten, in het westen van Nederland. Hier hebben alle inwoners van ons gebied mee te maken.

Lezing

Op dinsdag 28 november a.s. wordt een lezing gegeven door Sander Wassing over de Reformatie van ongeveer 500 jaar geleden, zie onderstaande toelichting.

Beide lezingen worden gehouden in de zaal van de Ontmoetingskerk, Julianalaan 26 in Maartensdijk, aanvang 20.00 uur, voor niet-leden wordt een bijdrage van € 5,00 gevraagd.

Maartensdijk, de Beeldenstorm en Alva's Raad van Beroerten

In 2016 was het 450 jaar geleden dat de Beeldenstorm begon en in 2017 wordt overal stilgestaan bij het 500ste geboortjaar van de Reformatie. Dit momentum in de geschiedenis vormt een goede gelegenheid om stil te staan bij het jaar 1566, toen de religieuze, sociale en economische spanningen tot het kookpunt stegen. Dat is ook interessant in plaatsen waar de Beeldenstorm aan voorbij is gegaan: bijvoorbeeld zestiende-eeuws Maartensdijk en omgeving!

Een explosieve mix van religieuze, sociale en economische onrust begon te gisten gedurende de lente en zomer van 1566. Daartoe aangevuurd door hagenpredikers ging men uiteindelijk tot actie over. De Beeldenstorm greep razendsnel om zich heen en het Spaans-Habsburgse bewind in Brussel wankelde op haar grondvesten. In de kleinere plaatsen rondom Utrecht bleef het doorgaans rustig. Toch waren de roerige tijden voor de inwoners van het zes-

tiende-eeuwse Maartensdijk niet ver weg. Zo werd er bijvoorbeeld half augustus 1566 ten noorden van de stad Utrecht een hagenpreek gehouden door de mandenmaker Jan Arentsz. De preek werd gehouden ter hoogte van de Loevenhoutsedijk, binnen een straal van on-

geveer 10 kilometer van het dorp. De Utrechtse autoriteiten waren niet van zins of bij machte hier iets tegen te ondernemen. Van een schout (de kasteelheer van Kasteel de Haar) die een bezoek aan zijn moeder belangrijker vond dan het verstoren van de hagenpreek hoefde men geen doortastend optreden te verwachten.

Koning Filips II stuurde de hertog van Alva met een troepenmacht om orde op zaken te stellen. Eenmaal aangekomen in Brussel stelde Alva een speciale rechtbank samen om de beeldenstormers op te sporen en te

1566-1569

Een regio in het oog van de (Beelden)storm?

bestrafen: de Raad van Beroerten. Duizenden personen werden voor eeuwig verbannen uit het land. Wie de pech had in de kerkers terecht te komen wachtte vaak de doodstraf. Inbeslagname van bezittingen volgde na een vonnis. Voor de lokale geschiedenis levert dit soms mooie documenten op. Veroordeelden uit Utrecht hadden bijvoorbeeld stukken land in bezit rondom de stad.

Werd Alva's harde hand ook in Maartensdijk gevoeld? Wie was de hagenprediker die op 15 augustus 1566 preekte bij de Loevenhoutsdijk en waar ging zijn verhaal over? Hoe gingen commissarissen van de Raad van Beroerten te werk en welke interessante bronnen heeft dit opgeleverd voor de lokale geschiedenis? Tijdens de lezing wordt bij deze en andere vragen uitgebreid stilgestaan.

Activiteiten

i.v.m. ons 30 jarig jubileum

De tentoonstelling in Hollandsche Rading van 30 juni t/m 6 juli was een groot succes getuige de vele reacties en een viertal nieuwe leden dat zich aanmeldde.

Van 28 augustus t/m 1 september wordt in Dorpshuis “Groene Daan”, Grothelaan 3 in Groenekan de volgende tentoonstelling gehouden. De openingstijden zijn op maandag 28-8 van 15.00 tot 17.30, op dinsdag 29-8 van 10.00 uur tot 12.00 uur, op woensdag 30-8 van 19.00 tot 21.00, op donderdag 31-8 van 14.00 tot 16.00 uur en op vrijdag 1-9 van 10.00 tot 12.00. Hierna volgt nog een tentoonstelling van 30 september t/m 5 oktober in “Dijkstate” woon- en dienstencentrum, Maertensplein 98 in Maartensdijk met de volgende openingstijden op zaterdag 30-9 van 15.00 tot 17.30, op maandag 2-10 van 15.00 tot 17.00 uur, op dinsdag 3-10 van 19.00 uur tot 21.00 uur, op woensdag 4-10 van 15.00 uur tot 17.00 en op donderdag 5-10 van 10.00 tot 12.00 uur. Van 28 oktober t/m 4 november zal in molen “De Kraai”, Westbroekse Molenweg 26, 3615 AH Westbroek (dit is een zijweg van de Dokter Welferweg) de laatste tentoonstelling worden gehouden. De openingstijden hiervan zijn nog niet vastgesteld, hierover volgt later bericht.

Bij iedere tentoonstelling hebben wij veel oud materiaal verzameld en tonen wij een diavoorstelling, soms met filmbeelden, met historische opnamen uit de betreffende plaats. Voor alle inwoners van ons gebied, voor zowel leden als niet leden, is een bezoek aan onze presentaties zeer de moeite waard.

“Onze speciale dank gaat uit naar de heer Carel Feith die voor veel belangrijke en interessante bijdragen heeft gezorgd. Helaas

kan hij de tentoonstellingen niet meer bijwonen. Hij overleed op 28 juni. Aan zijn familie betuigen wij onze oprechte deelneming”.

De opening van de tentoonstelling in Hollandsche Rading werd heel goed ingeleid met een zeer boeiende lezing door Rob Klaassen over de geschiedenis van Hollandsche Rading. In de “Vierklank” is hierover al uitgebreid verslag gedaan en op de inhoud van de lezing zullen wij mogelijk nog een keer terugkomen in ons tijdschrift. Tijdens de tentoonstelling in Hollandsche Rading gebeurde het volgende waarover nog geen verslag is verschenen:

Henk Veenstra deelt zijn herinneringen over Hollandsche Rading bij Leut

Henk Veenstra, die bij de NCRV de opnamen van ‘Swiebertje’ regisseerde en ook ‘De Kijkkastman’ speelde, vertelde op de koffieclub ‘Leut’ uit eigen herinnering over Hollandsche Rading, waar hij als vijfjarig jongetje al met zijn vader in de postauto kwam. De vele middenstanders die er waren in de vijftiger jaren en waaraan Hollandsche Rading zijn station te danken heeft.

In 1966 is hij in Hollandsche Rading komen wonen en was altijd zeer betrokken bij allerlei activiteiten, ook nu nog zoals met dit optreden op woensdag 5 juli in het Dorpshuis.

Ook ging hij uitgebreid in op de onterechte veronderstelling dat Floris V op de Egelshoek gevangen zou zijn genomen en legde uit waarom dat absoluut onmogelijk is. Hij wist hiermee zijn toehoorders zeer te boeien!

Open Monumentendag 2017

Boeren, burgers en buitenlui

Dat was van oudsher de uitroep van de dorpsomroeper waarmee hij de aandacht van het volk trok. Met die drie begrippen was iedereen genoemd, de bewoners van stad en land en de rondtrekkende mensen zonder vaste woon en verblijfsplaats. Het thema wijst op hun onderlinge relatie en op voedsel en volksvermaak.

In de gemeente De Bilt zijn weer allerlei monumenten geopend op zaterdag 9 september a.s. van 10.00 uur tot 16.00 uur. Voor meer informatie zie de flyer en de website: www.monumentende-bilt.nl.

In Westbroek bij de molen “De Kraai” is op 9 september a.s. de hele dag van alles te doen en er is vanaf 12.30 uur een Boerenlunch met optredens. Wilt u zeker zijn van een plekje bij deze lunch dan graag opgeven bij inekevanbemmel45@gmail.com of robert.schuller@ziggo.nl Kosten: 5 euro per persoon en 3 euro per kind.

I.v.m. ons 30 jarig jubileum proberen wij ook nog onze diavoorstellingen uit de diverse kernen te laten zien.

Historisch kwartet

over de zes kernen van De Bilt

De Historische Vereniging Maartensdijk en de Historische Kring D'Oude School vieren dit jaar samen hun 30 respectievelijk 25 jarig jubileum met een aantal activiteiten en projecten. Eén van die projecten is het Zeskernenkwartet De Bilt.

Uit de geschiedenis van de zes Biltse kernen (Bilthoven, De Bilt, Groenekan, Hollandsche Rading, Maartensdijk en Westbroek) selecteerden de twee historische verenigingen saillante en/of iconische beelden en brachten die samen in een kwartetspel. Aan de historische beelden van de diverse facetten van het leven in de zes kernen zijn beknopte beschrijvingen toegevoegd die het historisch perspectief schetsen.

Met dit kwartet brengen de verenigingen de lokale geschiedenis van de zes kernen op een speelse manier onder de aandacht van de bewoners. Ouders, grootouders en (klein) kinderen komen zo spelenderwijs in aanraking met de lokale geschiedenis. Maar ook senioren in verzorgingshuizen en bij de dagbesteding zullen aan dit kwartet veel plezier beleven.

Het kwartet is voor € 7,50 te koop bij: de Bilthovense Boekhandel aan de Julianalaan in Bilthoven), Bouwman Boeken aan de Hessenweg in De Bilt, de Firma Van der Neut aan de Groenekansweg in Groenekan, de Primera aan het Maertensplein in Maartensdijk en Cafeteria Coen aan de Kerkdijk in Westbroek. Daarnaast is het kwartet ook te bestellen via e-mail: zeskernen-

kwartetdebilt@gmail.com. Binnen de gemeentegrenzen is bezorging gratis, daarbuiten worden verzendkosten in rekening gebracht.

Het kwartet is mede tot stand gekomen dankzij bijdragen van een aantal sponsors. Een actueel overzicht van de betrokken fondsen én informatie over alle jubileumactiviteiten van de historische verenigingen vindt u op de jubileumwebsite: www.vanzod-detotpleisterplaats.nl.

Historische Vereniging Maartensdijk op excursie naar streekmuseum Vredegoed

Begin dit jaar hield Wim Weijs voor de Historische Vereniging Maartensdijk (HVM) een heldere en inspirerende voordracht over het ontstaan van het landschap van de Vechtstreek vanaf de ijstijd tot ruwweg het jaar 1000. Voor de lokale historici was het nu tijd voor wat veldonderzoek naar het vervolg: de tijd van zodden en petgaten. Enkele tientallen leden melden zich daartoe zaterdag 20 mei bij streekmuseum Vredegoed in Oud Maarsseveen. Daar werden zij door Ko Schouten aan de hand van de rijke collectie van het museum zeer aanschouwelijk wegwijs gemaakt in het dagelijks leven in deze contreien. Tijdens een vaartocht in de fluisterboot van Staatsbosbeheer door de Molenpolder werden zij vervolgens door Bert van der Tol ingewijd in het ontstaan van trilvenen en in al die andere bijzondere flora en fauna die het kwelwater van de Utrechtse Heuvelrug in dit gebied tot gevolg heeft. Samenvattend: prima ervaring en van harte aanbevolen!

*Frank Klok
Groenekan*

Bestuur Historische Vereniging Maartensdijk

Gert-Jan Weierink
voorzitter
Maartensplein 67
3738 GN Maartensdijk

Gé Veldhuijzen
penningmeester
Dr.J.J.F.Steijlingweg 27
3738 DA Maartensdijk
0346 – 211195

vacature
secretaris

Ineke van Bommel
Prinsenlaan 35
3738 VE Maartensdijk

Gert Veenendaal
Merellaan 43
3738 ED Maartensdijk

Programmacommissie
Hans van Looveren
Utrechtseweg 102
1213 TX Hilversum

Theo van Oijen
Tolakkerweg 8
3739 JN Hollandsche Rading

Redactie “St. Maerten”

Frank Klok
Berkenlaan 30
3737 RN Groenekan

Henric de Jong Schouwenburg
Oranjelaan 3
3737 AS Groenekan

Geert Boorsma
Dennenlaan 5B
3739 KL Hollandsche Rading

Piet Haring, *opmaak*
Uranuslaan 23
3721 SB Bilthoven

Website

www.historischeverenigingmaartensdijk.nl
info@historischeverenigingmaartensdijk.nl

Webmaster *Jan Maassen*

Gironummer

IBAN - NL83INGB0004400774
t.n.v. Historische Vereniging Maartensdijk te Maartensdijk